

Моїсєєва Ю.Ю.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: ІННОВАЦІЙНА ФОРМА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сьогодні вища освіта є одним із найважливіших соціальних інститутів суспільства, функціонування якого впливає на досягнення конкурентноздатності економіки держави. Про важливість цього інституту в суспільному виробництві свідчить теза американського економіста Е. Хансена (1966): "100 доларів вкладені у справу освіти, призведуть до більш високого зростання продуктивності праці, ніж 100 доларів, вкладені у виробничі будівлі, споруди, машини і устаткування" [1].

Якісна вища освіта є чинником економічного зростання, інноваційного розвитку країни та інтелектуального потенціалу нації. Однією із форм забезпечення якості освітнього процесу є модернізація та впровадження інноваційних форм навчання.

Актуальна проблема модернізації освіти викликана розвитком інформаційних технологій. Сучасні інформаційні технології відкривають нові перспективи для підвищення ефективності освітнього процесу. Їх використання дозволяє підвищити якість навчально-методичного матеріалу, реалізувати диференційований підхід до студентів з різним рівнем підготовки.

Одним із пріоритетних напрямів, що забезпечує подальше збагачення системи професійної освіти, її ефективність, підготовку майбутніх фахівців до діяльності в інформаційному середовищі, є активне впровадження на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання [2].

Дистанційне навчання (distance education) це інноваційна форма отримання освіти, яка базується на використанні комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, які дозволяють здійснювати навчання на відстані, не маючи безпосереднього контакту між викладачем та учнем.

У світі дистанційне навчання поширене у багатьох країнах, і з кожним роком популярність зростає. Нажаль, сьогодні в Україні дистанційне навчання недостатньо впроваджено в системі освітніх процесів щоб відповідати сучасним вимогам до інформаційного суспільства.

Питанням впровадження моделі навчального процесу, в якому використовуються можливості новітніх інформаційно-комунікаційних технологій (дистанційне навчання), що дозволяють ефективно організувати індивідуальну та колективну роботу викладачів і студентів, як учасників даного процесу, присвячені наукові праці таких дослідників: Б.Л. Агранович, Х. Беккера, П.Л. Брусиловський, В.Ю. Бикова, Г.В. Кедрова, А.М. Короткова, О.П. Крюкова, Е.А. Локтюшина, М.В. Моїсєєвої, Ю.М. Насонова, Е.С. Полат, І.В. Роберт, Д.В. Смоліна, Ю.В.Триуса.

Початок розвитку дистанційної освіти в Україні відбувся в 1998 році, коли був прийнятий Закон України "Про національну програму інформатизації". В даному нормативному акті визначені задачі з інформатизації освіти та напрямки їх реалізації. Інформатизація освіти — це комплекс взаємопов'язаних заходів, які спрямовані на забезпечення оперативного збору, систематизації, накопичення, зберігання, передачі інформації та оперативного обміну нею між учасниками системи освіти за допомогою сучасних інформаційних технологій і телекомунікаційних засобів з метою ефективнішого функціонування системи освіти [5]. В рамках цієї програми було створено національну телекомунікаційну мережу для установ науки і освіти України з доступом до Інтернет (мережа УРАН).

В 2000 році Міністерство освіти та науки України затвердило "Концепцію розвитку дистанційної освіти в Україні", відповідно до якої дистанційна освіта - це форма навчання, рівноцінна з очною, вечірньою, заочною та екстернатом, що реалізується, в основному, за технологіями дистанційного навчання [3]. У наступні роки на базі Національного

технічного університету України “КПІ” було створено Український центр дистанційної освіти, Наказом МОН України № 40 від 21.01.2004 р. було затверджене “Положення про дистанційне навчання”. Отже, перші кроки впровадження системи дистанційного навчання відбулися у вищій освіті.

Головною метою створення системи дистанційної освіти є забезпечення загальнонаціонального доступу до освітніх ресурсів шляхом використання сучасних інформаційних технологій та телекомунікаційних мереж і надання умов для реалізації громадянами своїх прав на освіту [3].

Можливості дистанційної форми освіти на ринку освітніх послуг надають їй конкурентоспроможні переваги, які підтверджують її актуальність та значущість.

Однією із вагомих переваг є отримання освіти протягом усього життя без відриву від роботи (неперервна освіта). Таке навчання не обмежує можливості навчатися й удосконалюватися в професійній діяльності під час роботи на підприємстві. Завдяки дистанційному навчанню з’явилась можливість одержання якісних освітніх послуг незалежно від місця проживання, соціального статусу та стану здоров’я. Частіше для людей, які мають фізичні вади, дистанційне навчання це єдиний спосіб отримати вищу освіту. Навчання відбувається у зручний для студентів час та у зручному місці. Також значною перевагою є використання в навчальному процесі нових досягнень інформаційних технологій, які сприяють входженню людини у світовий інформаційний простір. Слід відмітити, що система дистанційної освіти надає можливість доступу до необмежених інформаційних ресурсів. До переваг дистанційного навчання над заочною формою також можна віднести і те, що студенту надається можливість постійного спілкування як з викладачем, так і один з одним, дистанційно у синхронному режимі з використанням телекомунікаційної мережі або за допомогою електронної пошти. При чому відбувається демократичний зв'язок "викладач - студент".

Технології дистанційного навчання є дієвим механізмом здатним вирішити як навчально-методичні проблеми для застосування сучасних освітніх інновацій в вищій освіті, так і здійснити оптимізацію навчального процесу, а також розробити і реалізувати нові підходи до безперервного і випереджаючого навчання [4].

Але незважаючи на всі переваги, дистанційне навчання має ряд недоліків, які ускладнюють його впровадження в освітній процес.

По-перше, це неврегульована законодавча та нормативна база, яка б регламентувала діяльність ВНЗ у системі функціонування дистанційного навчання на рівні з іншими формами.

По-друге, впровадження та застосування дистанційної форми навчання потребує знаних фінансових витрат для оновлення комп'ютерної техніки та матеріальної бази, забезпечення доступу до мережі Інтернет викладачів.

По-третє, відсутність підготовки викладачів до розробки дистанційних курсів та до тьюторства на рівні вимог сучасної якості освіти.

По-четверте, до недоліків треба віднести і відсутність матеріально-технічного та науково-методичного забезпечення ВНЗ, з використанням інтерактивних методів навчання.

По-п'яте, відсутність у сучасних студентів самодисципліни та навичок самоуправління, оскільки самоосвіта вимагає планування свого часу, постановку мети та визначення способів її досягнення.

По-шосте, студенти не завжди мають відповідне технічне оснащення та можливість доступу до мережі Інтернет.

Таким чином, розвиток дистанційного навчання в Україні не відповідає вимогам інформаційного суспільства, що в першу чергу, викликано недосконалим законодавчим та нормативним забезпеченням.

Подальше впровадження дистанційної форми навчання у ВНЗ повинне підвищити рівень освіченості суспільства та якості освітніх

послуг, реалізувати систему безперервної освіти «освіта через усе життя» та сучасні процеси інтеграції та глобалізації освітнього процесу.

Література

1. Карабін О., Романишина О. Особливості навчального простору дистанційної освіти у вищих навчальних закладах на сучасному етапі. Матеріали міжнародної інтернет-конференції. <http://conf.fizmat.tnpu.edu.ua/?p=425>

2. Кремень В.Г. Освіта і наука України – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. К.: Грамота, 2005. – 448 с.

3. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні. Постановою МОН України від 20 грудня 2000р. <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>.

4. Сергеев А.Л. Институты управленческой парадигмы в России // Менеджмент в России и за рубежом. – 2005. - №2. – С. 55-66

5. Струк О. О. , Струк С. П. Деякі рекомендації щодо організації дистанційного навчання у вищих навчальних закладах Матеріали міжнародної інтернет-конференції <http://conf.fizmat.tnpu.edu.ua/?p=599>

ЗАЯВКА

на участь у конференції

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ»

Прізвище, імя, по-батькові учасника конференції: Моїсеєва Юлія Юріївна

Повна назва ВНЗ: Красноармійський індустріальний інститут Державного вищого навчального закладу «Донецький національний технічний університет»

Посада асистент каф ЕіМ

Вчений ступніть і звання

Моїсеєва Юлія Юріївна - Красноармійський індустріальний інститут Державного вищого навчального закладу «Донецький національний технічний університет», м. Красноармійськ, асистент каф. ЕіМ

Тематичний напрямок

Назва статті

Адреса: myuliya_yur@mail.ru

Телефон

Дата заповнення